

2021-03-22

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2021/394

Kommunstyrelsens miljöutskott

Framtagande av en koldioxidbudget

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens miljöutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun upphandlar en koldioxidbudget för kommunen.

Sammanfattning av ärendet

För att klara Parisavtalets åtagande kan endast en begränsad mängd koldioxid släppas ut till atmosfären. I Sverige har kommuner som Järfälla, Östersund, Västerås och Karlstad planerat eller påbörjat arbete med koldioxidbudget. Koldioxidbudget innebär att man sätter ett årligt tak för koldioxidutsläppen för kommunen, baserat på lokala faktorer som invånarantal och historiska utsläpp. Att arbeta med koldioxidbudget är ett sätt för kommuner eller regioner att beräkna och åskådliggöra hur stor den mängden är och utifrån det planera och styra sitt arbete för att uppnå resultat i linje med Parisavtalet. Miljöenhetens bedömning är att en koldioxidbudget är ett verktyg som kan ge underlag till åtgärder för att minska kommunens koldioxidutsläpp.

Ärendet

I Parisavtalet, som följde av klimatmötet i Paris 2015, enades världen om att den globala uppvärmningen måste begränsas till maximalt 2 grader, med siktet inställt på 1,5 grader. I avtalet åtar sig varje land att bidra till detta. Eftersom den globala uppvärmningen är nära sammankopplad med den totala mängd koldioxid som släpps ut har världens länder genom avtalet också förbundit sig att se över sina löften vart femte år och helst även ge nya löften om att ytterligare minska utsläppen i atmosfären för att klara ett visst temperaturmål.

Den globala koldioxidbudgeten kan i sin tur brytas ner i tid och rum och uttryckas som lokala årliga koldioxidbudgetar. Bland annat startade ett konsultföretag och ett Uppsalauniversitet 2018 ett projekt, Koldioxidbudgetar 2020–2040, tillsammans med flera kommuner, regioner och län för att beräkna deras respektive utsläppsutrymme.

Koldioxidbudget

För att klara Parisavtalets åtagande kan endast en begränsad mängd koldioxid släppas ut till atmosfären. I Sverige har kommuner som Järfälla, Östersund, Västerås och Karlstad planerat eller påbörjat arbete med koldioxidbudget.

Koldioxidbudget innebär att man sätter ett årligt tak för koldioxidutsläppen för kommunen, baserat på lokala faktorer som invånarantal och historiska utsläpp. Taket för kommande år behöver justeras om utfallet avviker från taket för ett specifikt år. Att arbeta med koldioxidbudget är ett sätt för kommuner eller regioner att beräkna och åskådliggöra hur stor den mängden är och utifrån det planera och styra sitt arbete att uppnå resultat i linje med Parisavtalet.

Miljöenhetens bedömning är att en koldioxidbudget är ett verktyg som kan ge underlag till åtgärder för att minska kommunens koldioxidutsläpp. I vilken grad kommunen sedan kommer att ha möjlighet att hålla den framtagna budgeten är svårt att överblicka. Miljöenheten anser att ifall kommunen vill öka takten i åtgärder för utsläppsminskning, i linje med Parisavtalet, är det viktigt att utifrån befintliga fakta sätta upp mätbara mål, förslagsvis vid ett revideringsärende av miljöprogrammet där koldioxidbudgeten kan användas som underlag. Vidare rekommenderas att en framtida koldioxidbudget också används som underlag till andra strategiskt styrande dokument.

Ett framtagande av en koldioxidbudget skulle även underlätta vägval och vilka prioriteringar kommunen bör göra tillsammans med Nacka kommuns nystartade klimatnätverk, Klimatneutrala Nacka, med näringslivet. För att lyckas nå 2045-målet underlättar det att tillsammans med en färdplan kunna följa hur väl vi lyckas genom jämförelser med en visualiserad klimatbudget som uppdateras årligen. En kommunal koldioxidbudget underlättar även för företagen att sätta egna budgetar och färdplaner för att uppnå vårt gemensamma mål om klimatneutral kommun till 2045. Enheten anser att kommunen bör visa företagen i klimatnätverket att kommunen går före och räknar fram vad kommunen har för budget, precis samma som vi önskar att företagen ska göra.

En annan viktig del i klimatarbetet är att fortsätta arbeta med att synliggöra kommunens miljöarbete för kommuninvånarna och att öka deras medvetenhet och kunskap om miljöfrågor. En koldioxidbudget skulle kunna vara en sådan insats. Enheten anser att kommunen behöver vidareutveckla samverkan med näringslivet, akademien och Nackas medborgare genom ett pedagogiskt verktyg i den fortsatta dialogen.

Ekonomiska konsekvenser

Miljöenheten bedömer att arbetet med att utarbeta en koldioxidbudget för Nacka kommun kräver extern hjälp. Vid framtagande av en koldioxidbudget kan priset variera beroende på behovet. Kostnaden uppskattas vara runtomkring 100 000 kronor.

Skulle kommunen välja en annan lösning så är bedömningen att de interna timmar som krävs för att få fram liknande underlag som en upphandlad koldioxidbudget ger sannolikt motsvarar kostnaden för att upphandla en budget.

Konsekvenser för barn

Nacka kommun har ett ansvar för kommande generationer att bidra med lösningar för att minska kommunens klimatpåverkan. Allt hållbarhetsarbete i kommunen som leder till

minskad negativ påverkan på barn, som förbättrar deras välbefinnande och gör att en frisk planet lämnas över till kommande generationer är således positivt.

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten

Anastasja Stengred
Miljösamordnare
Miljöenheten